

Schaakstuk

Veel is er op het Vredenburg gevonden. Naast de enorme muurresten en fundamenten hebben ook de kleinigheden aandacht gekregen: zelfs spelden zijn tevoorschijn gekomen. Zij werden niet in hooibergen aangetroffen, maar in putten. Over het hele terrein verspreid lagen 27 van deze nuttige dingen, in gebruikstijd variërend van de late 12e eeuw tot de late 16e eeuw. Sommige (water)putten leverden helemaal geen vondsten op, de beerputten daarentegen waren meestal rijk aan weggeworpen voorwerpen.

Bijzonder waren de 12e-/13e-eeuwse waterputten bestaande uit een grote, uitgeholde eikestam. In de afgebeelde put lag helemaal op de bodem een interessant voorwerp, nl. de toren van een schaakspel, zodat we - naast de enorme (verdwenen) torens van het kasteel Vredenburg - nu ook een miniatuur exemplaar

hebben. De hoogte van dit uit hoorn gemaakte stuk bedraagt slechts 2,9 cm. Opvallend zijn de simpele middelen waarmee men het karakter van een typische (kasteel)toren uit die tijd heeft aangegeven: een aantal horizontale en verticale ingevijlde lijnen suggereren een gevelverdeling met lisenen of steunberen, op de gevel aan de rechterkant zijn met drie heel kleine puntjes werpgaten aangeduid.

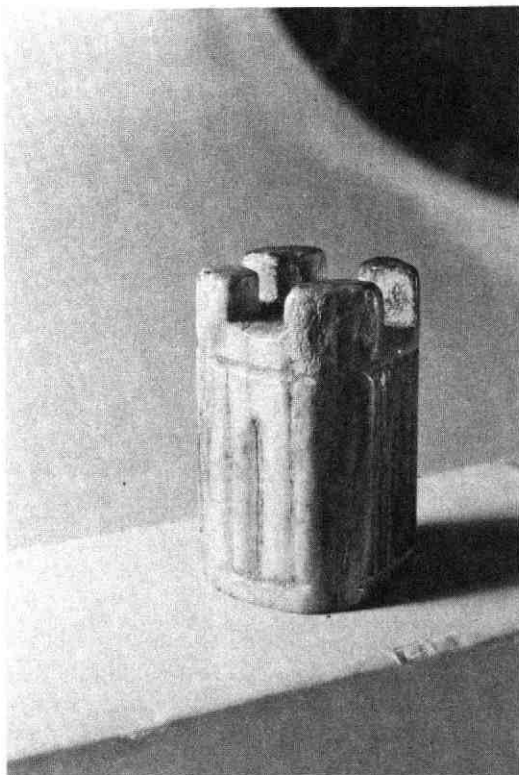
Bij het beschouwen van een dergelijk klein „kunstwerk” blijft de altijd intrigerende vraag: wie heeft er (op de rand van de put?) mee gespeeld?

T. J. Hoekstra

(met toestemming van auteur en redactie overgenomen uit De Timmerwerf, personeelsorgaan Dienst Openbare Werken Utrecht, jg. 30 (1976) nr. 5).

Put D op het Vredenburg, waarin in september 1976 de schaak-toren is gevonden (foto Gem. Fotodienst)

Het uit hoorn vervaardigde schaakstuk (foto Gem. Fotodienst)